

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษากายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5

นางสมพร สุขเกษม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2526

ISBN 974-562-829-8

010443

i 17740903

Q

OPINIONS CONCERNING SUPERVISORY MANAGEMENT OF SCHOOL CLUSTERS
UNDER THE OFFICE OF THE PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION IN EDUCATIONAL
REGION 5

Mrs.Somporn Sukasem

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1983

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษา 5

โดย   นางสมพร สุขเกษม

ภาควิชา   บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงัด อุทรานันท์
  อาจารย์ ดร. สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... *สมพร สุขเกษม* ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุณาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... *อมรฉัย ศันติเมธ* ..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรฉัย ศันติเมธ)

..... *บุญณี เฌรยอค* ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญณี เฌรยอค)

..... *สงัด อุทรานันท์* ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงัด อุทรานันท์)

..... *สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์* ..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนไม่แตกต่างกัน
2. ความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอน เกี่ยวกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย กรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 363 คน และครูผู้สอนจำนวน 392 คน จากกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตการศึกษา 5 โดยสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้น (stratified random sampling) รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 755 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (checklist) แบบประเมินค่า (rating scale) และแบบปลายเปิด (open-ended) ประกอบด้วย สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งการปฏิบัติจริง และการคาดหวังในการปฏิบัติ และคำถามเกี่ยวกับ ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 755 ฉบับ ได้รับคืนที่สมบูรณ์ 599 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.34 แยกเป็นแบบสอบถามจากกรรมการกลุ่มโรงเรียน 288 ฉบับ จากครูผู้สอน 311 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t (t - test)

ผลการวิจัย

1. การจัดการนิเทศการศึกษากายในกลุ่มโรงเรียน ด้านกระบวนการ ทั้งกรรมการ กลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า โดยส่วนรวมมีการปฏิบัติจริงน้อย สำหรับการคาดหวังในการปฏิบัตินั้น ทั้งสองกลุ่มเห็นสอดคล้องกันว่า ทุกกระบวนการควรมีการปฏิบัติ ปานกลาง ยกเว้นเรื่องกิจกรรมการกลุ่มโรงเรียนเห็นว่าควรปฏิบัติมากคือ การประชุมเพื่อ วางแผนงานนิเทศภายในกลุ่ม

2. กิจกรรมการนิเทศการศึกษากายในกลุ่ม ซึ่งได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล และด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งกรรมการ กลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอนเห็นสอดคล้องกันว่า โดยส่วนรวมของแต่ละด้านมีการปฏิบัติจริงน้อย ทุกด้าน สำหรับการคาดหวังในการปฏิบัติ ทั้งสองกลุ่มเห็นสอดคล้องกันว่า โดยส่วนรวมของแต่ละด้านควรมีการปฏิบัติปานกลางทุกด้าน

3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษากายในกลุ่มโรงเรียน ปัญหาที่ พบมากที่สุดคือ ขาดงบประมาณ รองลงไปได้แก่ ขาดบุคลากรความรู้และทักษะในการนิเทศ กรรมการกลุ่มมีภาระและหน้าที่อื่นที่ต้องปฏิบัติมาก ระบบบริหารงานกลุ่มไม่มีประสิทธิภาพ ขาด อุปกรณ์และสื่อที่ใช้ในงานนิเทศ ขาดการติดตามผลงาน และการประเมินผล ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานการศึกษา กับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Opinions Concerning Supervisory Management of
School Clusters under the Office of the Provincial
Primary Education in Educational Region Five.

Name Mrs.Somporn Sukasem.

Thesis Advisor Assistant Professor Sangad Utranand, Ed.D.
Snanchit Sukontasap, Ph.D.

Department Educational Administration.

Academic Year 1983

ABSTRACT

Purpose:

The purposes of the research are as follows:

1. To study the opinions of school cluster committees and teachers in the primary schools concerning supervisory management of school clusters under the Office of the Provincial Primary Education in Educational Region Five.
2. To compare the opinions of school cluster committees with the opinions of teachers concerning supervisory management of school clusters under the Office of the Provincial Primary Education in Educational Region Five.
3. To study the problems concerning supervisory management of school clusters under the Office of the Provincial Primary Education in Educational Region Five.

Hypotheses:

1. The opinions of school cluster committees and teachers in primary schools concerning the actual and expected performance in supervisory management of school clusters under the Office of the Provincial Primary Education in Educational Region Five are not significantly different.

2. The opinions of school cluster committees and the opinion of teachers in primary schools concerning the actual performance in supervisory management of school clusters under the Office of the Provincial Primary Education in Educational Region Five are not significantly different.

3. The opinions of school cluster committees and the opinion of teachers in primary schools concerning the expected performance in supervisory management of school clusters under the Office of the Provincial Primary Education in Educational Region Five are not significantly different.

Methodology:

The samples used in the research were composed of two groups of persons: 363 school cluster committees and 392 teachers in provincial primary schools in Educational Region Five selected by using the stratified random sampling technique. The total number of sample was 755.

The instrument used in the research included checklist, rating scale, and open-ended forms of questionnaire. The instrument included items about the status of the sample, questions concerning supervisory management, and questions about problems of supervisory management of school clusters. A total of 755 copies were distributed and 599 completed copies (79.34 percent) were returned. Of these, 288 copies were from primary school cluster committees, and 311 copies were from teachers.

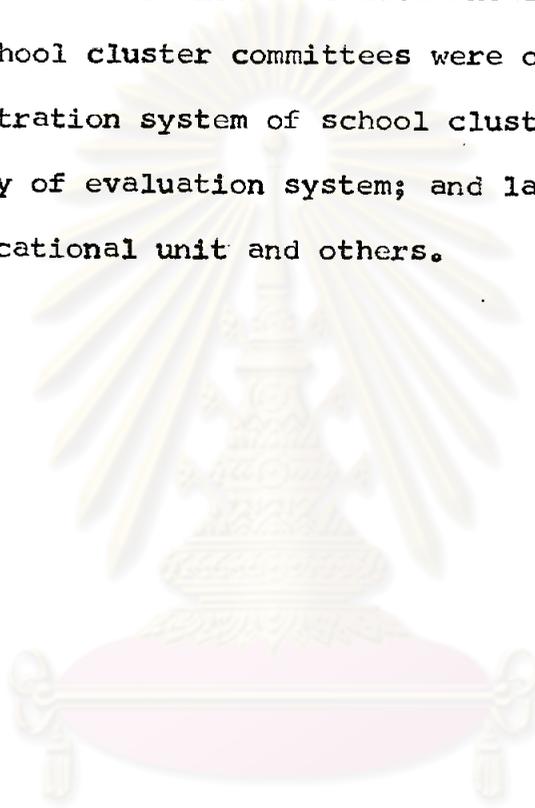
The data were analysed by using of percentages, means, standard deviations and the t-test.

Findings and conclusions:

1. The opinions of school cluster committees and teachers concerning the process of supervisory management are not significantly different. They thought that they had performed at below average and they thought that they should perform at average level. School cluster committees thought that supervisory management should be planned at the above average.

2. School cluster committees and teachers thought that they had performed supervisory management at below average in these areas: curriculum management, teaching process, evaluation and promotion of academic activities. For their expectation, they thought the supervisory management stated above should be done at the moderate level.

3. The main problems and difficulties in organizing supervision in school clusters were lack of funds and lack of materials used in supervising. Other problems were listed as follows: supervisors did not have much knowledge and skills in supervising; school cluster committees were overload with other duties; administration system of school clusters was inefficient; the inefficiency of evaluation system; and lack of communication between the educational unit and others.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงัด อุทรานันท์ และ อาจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอก ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์ รองศาสตราจารย์ ยุพิน พิพิธกุล และ อาจารย์ฉวีวรรณ กীরติกร ซึ่งกรุณาให้คำปรึกษาและตรวจแก้ไขแบบสอบถาม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านดังกล่าวเป็นอย่างสูง ตลอดจนถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ทันติเมธ ซึ่ง เป็นประธานในการตรวจวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ในเขตการศึกษา 5 ซึ่งกรุณาให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้

สมพร สุขเกษม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ฃ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	10
สมมุติฐานการวิจัย	10
ขอบเขตของการวิจัย	11
ประโยชน์ของการวิจัย	11
คำจำกัดความ	11
วิธีดำเนินการวิจัย	12
2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	16
ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา	16
หลักการนิเทศการศึกษา	18
กระบวนการนิเทศการศึกษา	22
ลักษณะงานนิเทศการศึกษา	24
กิจกรรมและเทคนิคการนิเทศการศึกษา	27
การบริหารงานระบบกลุ่มโรงเรียน	31
การนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน	35

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า	
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล	40
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	40
	สมมุติฐานของการวิจัย	41
	ประชากร	41
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
	การส่งแบบสอบถามและการรวบรวมข้อมูล	45
	การวิเคราะห์ข้อมูล	46
4	การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
	ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	54
	ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	110
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	123
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	123
	สมมุติฐานการวิจัย	123
	วิธีดำเนินการวิจัย	124
	สรุปผลการวิจัย	125
	1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	125
	2. การจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน ...	126
	3. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษา ภายในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา	130

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	132
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม	138
บรรณานุกรม	139
ภาคผนวก	142
ประวัติผู้เขียน	174

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ประชากร 46
2	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศและกลุ่มตัวอย่าง 49
3	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุและกลุ่มตัวอย่าง 50
4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุราชการและกลุ่มตัวอย่าง..... 51
5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามวุฒิทางครูและกลุ่มตัวอย่าง 52
6	เปรียบเทียบการปฏิบัติจริงกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการ กระบวนการนันทนาการศึกษารายในกลุ่มโรงเรียนตามความคิดเห็นของ กรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอน 54
7	เปรียบเทียบการปฏิบัติจริงกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัด การนันทนาการศึกษารายในกลุ่มโรงเรียนค้ำหลักสูตร ตามความคิดเห็น ของกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอน 58
8	เปรียบเทียบการปฏิบัติจริงกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัด การนันทนาการศึกษารายในกลุ่มโรงเรียนด้านการเรียนการสอน ตาม ความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอน 61
9	เปรียบเทียบการปฏิบัติจริงกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัด การนันทนาการศึกษารายในกลุ่มโรงเรียนด้านการประเมินผลการศึกษา ตามความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอน 64

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

10	เปรียบเทียบการปฏิบัติจริงกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการตามความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอน	67
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการด้านกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน	71
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนด้านหลักสูตร	76
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนด้านการเรียนการสอน	80
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนด้านการประเมินผลการศึกษา	84
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนด้านการส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ	87
16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการด้านกระบวนการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน	91

รายการตารางประกอบ. (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนค้ำหลักสูตร	95
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนค้ำการเรียนการสอน	99
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนค้ำการเรียนการสอน	102
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนค้ำเรียนการสอนส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ	106
21	ความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียน	110
22	ความคิดเห็นของกรรมการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนจากแบบสอบถามปลายเปิด	117
23	คะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติจริงในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในกลุ่มโรงเรียนจำแนกเป็นรายบุคคล	168

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	คะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการคาดหวังในการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการนิเทศการศึกษารายในกลุ่มโรงเรียน จำแนกเป็นรายบุคคล	170
25	จำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกเป็นรายกลุ่มในแต่ละอำเภอ	172

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย